

tepežu, ter pri tej priliki gotovo videl, da ravno naj-nevarnejši ščuvalci in pretepači so se, ko je prišlo za plačati ali zaprt biti, znali ven izrezati in razumejo stvar tako za sukati, da morajo drugi nedolžni za-nje plačevati ali sedeti.

«Naše mnenje je torej: Le snujte zadrage, a previdno! Samoumevno je, da smo govorili v tem članku le o takozvanih gospodarskih zadrukah, ne pa o konzumih», pisal je «Slovenski Gospodar» pred enim tednom in hoče nas premotiti, da je nedolžen pri tolikih nesrečah, katere so konzumi kmečkemu stanu, trgovcem in mnogim duhovnikom prizadjali. O ti grdi hinavec! Kdo pa je gospode duhovnike pred petimi leti hujskal, da naj ustanovljajo konzumna društva, kdo pa je kmetom lagal, da bodejo oni pri konzumih vse ceneje kupili, in pri tem še velike obresti nazaj plačane dobili?? Kdo pa je čez trgovce psoval in kmetom lagal, da je vsak kramar slabši kot zlodeja?

Vse to je počenjal «Slovenski Gospodar». Ali danes, ko konzumi duhovnikom delajo neprijetnosti, ker so oni zato odgovorni, ako kmet škodo pride, danes, ko konzumi eden za drugim propadajo in kmetje večje vsote plačevati morejo, ko so pri mnogih konzumih vložki že zgubljeni, danes hoče se «Slovenski Gospodar» zmuzniti in krivdo na druge vreči. Ali on nam ne bo ušel. Mi izjavimo odprto: Ne duhovniki in ne kmetje so krivi ustanovitve konzumnih društev. Krivi so tega pekl . . . časniki in posojilnice. Posojilnice imajo namreč toliko denarja odveč, da ne vejo, kaj bi z njim počele in kako bi ga naložile, da bi 6 do 7 % obresti dobile. Tu so se s «Slov. Gospodarjem» drugimi listi dogovorile, da se naj prav veliko konzumov ustanovi in so se posojilnice povsod izjavile, da bodejo konzume z denarji podpirale, seveda samo proti visokim obrestim in dobrostojnosti.

Na tak način dobile so posojilnice mete v svoje roke, ki prej niso bili nikoli zadolženi in nikoli obresti pla-

mo pa „fertik“ z vsem in tudi jaz sklenem svojo molitev. Več nimam povedat. — Amen.“

Jurij še enkrat malo vzdihne, pomoli Jerneju roko mrzlo roko in pravi:

„Jernej, to se mi dopade, to si pa dobro napravil. Oh te požegnaj! Meni je že lažje pri srcu. In če te sveti Peter spusti v sveti raj in če bom v nesih prišel skupaj s tistimi, ko imajo prvo besedo blekniti, hočem tudi za tebe katero ziniti. Boh požegnaj še enkrat! In če ti ravno moj žegen nič koristi, pa škoduje ti pa tudi ne, — na noben način. Zdaj sem poravnal vse in zdi se mi, da mi svetega Petra ne bo treba nobenega drugega posa, skor tvojo molitev. Zdaj pa srečno! Pridno sekajte raste in jih cepite v polene in kadar bo polna luna, pa šel jaz namesto starega kovača v njo in na vas gledal, Srečno! Z Bogom!“

In Jurij je izdihnil. Počasi so se napravili drvarji pogrebu in so zagrebli starega Jurija visoko na tla pod najstarejšim in najkošatejšim hrastom.

čevali. Oni bojo do konca svojega življenja krvaveli, samo da bodejo bogati gospodje, ki imajo svoj denar v posojilnicah naloženi, visoke obresti dobivati zamogli.

O domovinski pravici.

Prejeli smo sledečl dopis:

Prosim, da se enomalo iz modrih očetov občine Mezgovce pogrohočejo, ker tako skrbno naše postave razštevajo. Pisali so namreč na Podgorsko občino sledeči dopis:

Slavni urad občine Podgorci!

Peter Vesenjaka, posestnik v Vresnici, rojeni v Mezgovcih 1856 in dosedaj pristojen sem. Imenovani stanuje na Vresnici in plačuje davek od 1880 leta pod občino Podgrce in je zatoraj danes tukaj iz domovinske pravice izključen, ker mu domovinska pravica z vso obitelji pripada pri Vas.

30. grudna 1900. Jožef Cizerl, Mihal Čuš, Jožef Herga, Franc Čuš.

Dobro je! Ali modri očetje so meni nič to poslali, kakor da mi nebi vedeli postav.

Prosim toraj naj je «Štajerc» malo poščižeče s notico ali dopisom:

Velika Bresničina. Glejte, kako so si modri očetje občine Mezgovce pri Dornavi v strahu! tistim, ki so kedaj iz njihove blažene lukove dežele po svetu boljše domovino našli, so dotičnim občinskim uradom pisali, da so iz njihove lukodišeče občine odpuščeni, ter se ne smejo več domu vrniti. Nas sicer ne skrbi, da bi kedaj jih več za streho prosili, ker hvala Bogu imamo v naših domovinsko pravico dobljenih občinah dobre, ja še boljše strehe ter se ne bojimo ne zime, deža in vetra; tudi še naša zemlja tudi toliko luka rodi, kar ga potrebujemo za domačo potrebo. Toraj srečno in z Bogom, ljubi očetje, tedaj proč s strahom, da bi vam nadlego delali! Sladko spite v tem novem letu in ne spominjate se nas več! Eden izvandravec.»

Mi se čutimo dolžni, ljudstvo o domovinski pravici nekoliko podučiti.

Kdo ima torej pravico do domovinske pravice?

Kar se pridobitve domovinske pravice tiče, za-morejo isto direktno samo Avstrijci dobiti. Inozemcem in k temu spadajo tudi Ogri, ki so dovolj dolgo v kaki občini tostranske državne polovice mudili, more se jim na njihovo zahtevanje zagotovilo sprejetja v občinsko zvezo podeliti, na kar imajo avstrijsko državljansko pravico dobiti. Šele potem zadobijo domovinsko pravico.

Pogoji za pridobitev domovinske pravice po novi domovinski postavi:

1. Avstrijsko državljanstvo in polnoletnost.
2. Desetletno nepretrgano in prostovoljno bivanje v eni občini po spolnitvi 24. let.
3. Neposluževanje javnega ubožnega oskrbovanja v tej dobi.

Pri tem je pripomniti, da kakšna začasna odsotnost, kakor počitniško potovanje, po opravkih, prebivanje na deželi in kaj takega všteto bivanje ne prelomi, ravno tako ne neprostovoljna odsotnost

skoz poklic k vojaštvu. Kar se tiče tretjega pogoja, tako velja oproščenje od učnega denarja, vživanje kake štipendije, kake mimogredoče podpore kot neposluževanje ubožne oskrbe, ne ovrže toraj pridobitve te pravice.

Pravico za sprejetje v občinsko zvezo zamorejo doseči:

1. Po postavi te pravice deleženec sam;
2. Njegovi nasledniki v domovinski pravici (otroci in zakonska žena);
3. dosedajšna domovinska občina.

Kako se pridobi domovinska pravica?

Za to pravico opravičeni mora napraviti prošnjo za sprejetje v občinsko zvezo na dotični občinski zastop. Prošnja je koleka prosta in posebno ako se vse zahteve ujemajo in posebno ako se desetletno bivanje v občini po policiji ali pričah dokaže, ne sme odbiti.

Prošnji tuzemljana je treba pridjati:

1. Krstni ali rojstni list, potem domovnica v svrhu dokazila zadostne starosti in avstrijskega državljanstva;

2. dokaz neprekinjenega prostovoljnega bivanja v občini po nastopu polnoletnosti (24 let). Ta izkaz je vložiti skoz policijsko potrdilo.

Čas reševanja:

Občina, katera tako prošnjo sprejme in kateri so zahtevajoči izkazi pridjani, mora prošnjo v šestih mescih rešiti; se to ne zgodi, potem mora zato predstojna politična oblast poklicana, temu pomagati. V mestih z lastnim statutom je ces. namestništvo, v drugih občinah pa okrajno glavarstvo k temu poklicano. V slučaju nepravilnega odbitja zamore se na iste rekurirati.

Samo ob sebi umevno, zamorejo občine poznej kot prej tudi drugim osebam, pri katerih se zgorej omenjeni zahtevajoči postavni izkazi ne vjemajo, domovinsko pravico podeliti. Črez to določajo one same ravno tako kot dosedaj.

Seja državnega zbora dne 20. februarja.

Že zopet se tepejo! Pri zadnji seji hotel je češki poslanec K l o f a č predsedniku tintnik na glavo vreči, ali Rumunec V a s i l k o ga zgrabi za ovratnik in vrže ob tla. Nato so pričeli drugi Čehi na ministre papirnate bombe metati, tako da so mogli isti zbežati. Štiri ure so neprenehoma vpili, tako da se nobena beseda ni razumela.

Zakaj pa je bil ta hrup? Se-li je šlo za nove davke ali za kakšno drugo važno stvar? O ne! Kregalo se je zato, če se smejo vprašanja na predsednika samo v nemškem ali tudi v češkem jeziku staviti. Glejte ljubi kmetje, tako počenjajo grofi, baroni, doktorji in profesorji s politiko. In tu se še na hajajo ljudje, ki pravijo: „kmet ne paše v državno zbornico, on je preneumen.“

Prav žalostno je, da poslanci tako nerednost počenjajo, med tem ko ubogo ljudstvo strada. Ko bi v državnem zboru bili pošteni kmetje, bi se gotovo dostojnejše obnašali in njihove dolžnosti boljše spolnili. Ščevalci in pretepači pa bi kmali mirovali, kajti

ako se že pretepati mora, znal bi to kmet bo kakor doktor ali baron!

Razne stvari.

Tatovi ulomili so v noči od 5. na 6. t. m. prodajalno gosp. And. S u p p a n z a v Pristavi, vendar niso imeli časa si blaga naložiti in odnesti, ker so takoj, ko so ulom zvršili, pregnani. Zelo predrnili so bili ti ponočnjaki, ker so kar s sekiro, katero pri sosedu vkradli, en del vrat razbili in se ne zmedli ali se bo kdo skoz ropot zbuditi utegnil ali ne; so takoj vsi domačini na prostoru uloma, tedaj so pa totti predrzneži že tudi popihali. Žandarmerija dala so je takoj na zasledovanje in upati je, da se posreči jih zasačiti. — Naslednjo noč je zopet takšna poštena druhal vlomila v prodajalnico gosp. Martina J u g a v Sv. Petru pod Sv. gorami, kjer pa sreča tudi ni bila mila; bili so namreč tudi predrni predno so kaj odnesti zamogli.

Iz Konjic se nam poroča, da ondotno konzularno društvo hira in da je dr. Rudolf bajje pred dnevi za nekega žida (pa menda ne za Dreykupa) celo zalogo izrubil. Namestnik načelnika pa je bil neki čevljarček, ki nima drugega, ko neki večji št. pri „Südmarki“. Pač čudna kompanija.

Iz Slovenskih gor. Dragi nam „Štajerc“! Vsake kmeta je prav razveselila tvoja tretja številka, ker namreč snuje zveza kmetskega stanu in tudi v gradsko društvo v Ptui. Dragi nam spoštovani vsakega izobraženega kmeta si ti „Štajerc“ posreduje začetek blagonosnega upanja in napredovanja za kmetski stan. Že tvojo prvo številko so kmetski veseljen pozdravili in počastili, ker spodbujaš kmetski stan k zavesti njegovih pravic. Ali še moremo mi neizobraženih kmetov obžalovati, kateri so zagriženi sovražniki svojega lastnega stanu. Pa to sovražni sejejo drugi stanovi med kmete. Ker se mi zavest kmetje naših pravic prav dobro zavedamo in nam tvoj list na tanko presojevali, izrekamo ti prvo med vsemi slovenskimi časniki ter tudi želimo, da skoraj postal že vsaj tednik. Vi pa, dragi izobraženi kmetski volilni možje, katerih vas je bilo 200 v slovenskem Štajerji, kateri svoj stan spoštujete, branite proti kurateljstvu, vi ste pokazali junake svojega kmetskega stanu, ker ste volili kmete za poslane svojega stanu. Čast in slava vam, naj bode za vas junastvo, ker vi niste odstopili v hudi vojski, kajti je bila nastavljena zoper kmeta. Tedaj dragi „Štajerc“ ker je tvoj namen, ves kmetski stan k boljše hodnosti pripeljati, se hočemo tudi vsi, kateri ljubimo politiko razumemo, se vseh tvojih pravic veseljem poprijeti, gotovo se bodo tudi počasi vsi tisti kmetje poprijeli, kateri sedaj še sami zasramujejo. Tukaj se že nabirajo kmetje za kmetsko zvezo to pa bode prav hudo bolelo sovražnike kmetskega stanu, ker vedo, da si bode kmet z naprejem sam magal. Več kmetov iz Slovenskih gor.

Zrakoplov. (luftbalon) s štirimi častniki z plovnega oddelka iz Dunaja spustil se je v č...